

Tīras līnijas

Flebologs, profesors **Uldis Mauriņš** un dermatoloģe **Ineta Mauriņa**. Enerģisks praktiķis, vizionārs, kas Latvijā radījis apvērsumu vēnu ārstēšanā, un apdomīga estēte. Tādu iespaidu viņi par sevi atstāj. Kopā jau 33. gadu. Viņus saveda medicīna. Funkcionāla pieeja dzīvei darbojas arī viņu attiecībās. Tomēr arī romantikas pietiek.

Runāt ar **PĒRLI** Ineta un Uldis izvēlas savas klīnikas jaunajā Mežaparka ēkā ar milzīgām durvīm un «sešām operāciju zālēm». Tiekamies rudens novakarē, caur plašajiem logiem mūs glāsta rietoša saule, un Uldis aptur žalūziju ieprogrammēto nolaišanos: «Lai spīd! Tik skaisti!»

– Jūs apprecējāties jauni, divdesmit gadu vecumā. Kā jūs satikāties?

Ineta: – Jauno medicīnu skolā, apmācībās vidusskolēniem. Uldis bija tik nopietns, mērķtiecīgs, precīzi zināja, ko dzīvē vēlas.

Uldis: – Vienmēr tāds esmu bijis, spēju strauji formulēt viedokli, nodalīt svarīgo, attīstošo. No šāda aspekta esmu ārkārtīgi ķirurģisks, bet dzīvē tas reizēm traucē.

Ineta: – Kad Uldi pirmo reizi ieraudzīju, nebija tā, ka viņš man uzreiz ļoti iepatīkās. Viņš bija kašķīgs. Bieži nodomāju – būtu labāk paklusējies! Šajā ziņā esam atšķirīgi. Esmu diplomātiskāka. Tomēr mani jau toreiz saistīja tas, ka Uldis izcēlās pārējo vidū, viņu nevarēja nepamanīt – vienmēr viedoklis, vienmēr konfrontācija...

Jā, rakstura īpašība, ar kuru nav viegli, bet tā nav garlaicīga.

Uldis: – Mūsu attiecības attīstījās ļoti pakāpeniski. Man patika, ka Ineta ir tik uzmanīga pret cilvēkiem, nolīdzina asumus. Ja abi būtu vienādi strauji, domāju, nebūtu kopā trīsdesmit trīs gadus. Sākumā dzīvojām netālu no Stradiņa slimnīcas, Magoņu ielā, koka mājā. Mums bija divpadsmit kvadrātmetru istabiņa ar virtuvīti un malkas apkuri, tualete trepju telpā. Piedzima bērni. Es visu laiku biju slimnīcā – dežurēju vai atrados operācijās. Tāds bija sākums. Tagad mūsu vecākajai meitai jau trīsdesmit divi gadi, jaunākajai – divdesmit deviņi. Dēlam būs sešpadsmit – izaicinājums veciem cilvēkiem, kā smeļoties par sevi sakām.

– **Cik jums ir gadu?**

Ineta: – Var teikt, ka piecdesmit četri. Uldis ir dažus mēnešus jaunāks.

– **Uldi, savu kliniku jūs izsapņojāt kopš jaunības?**

Uldis: – Nekad neesmu gribējis būt vadītājs vai uzņēmējs. Gribēju būt ļoti labs ārsts. Mana problēma – slikti iepriekšējie vadītāji. Viņu metodes bija vai nu manipulēt, vai mobingot, bet ar mani tas nedarbojās. Stradiņa slimnīcā, sasniedzot līmeni, kad varu operēt visu, pievērsos vienīgi flebologijai. Sapratu – jāinvestē tur, kur būšu konkurētspējīgākais. Toreiz divu mēnešu laikā, Vācijā strādājot slimnīcā, apguvu vācu valodu, lai stažētos ārzemēs, kur flebologija jau bija nonākusi revolucionārā punktā, pie mums vēl nekā tāda nebija. Sapratu, ka mani ne vien ļoti interesē, bet arī iedvesmo Latvijā sākot veselību nozari. Tolaik četrus mēnešus gadā biju projām. Strādājot ar disertāciju par vēnu slimībām, faktiski dzīvoju tajā, gan Latvijā, gan Vācijā.

– **Jūsu attiecībām tas varēja būt liels pārbaudījums.**

Ineta: – Bija ļoti grūti. Es – viena ar diviem maziem bērniem, ir deviņdesmitie gadi, rocība ļoti šaura... Bet netaisīju scēnas. Retrospektīvi skatoties, zināmā mērā sevi upurēju. Jo Uldi sapratu. Ja es piecirstu kāju, mēs nebūtu palikuši kopā.

Uldis: – Noteikti ne. Jo mana prioritāte bija mērķis – svarīgāks par visu.

– **Vai nākat no mediķu dzimtām?**

Ineta: – Es ne.

Uldis: – Mana tēvamāsa Velta Mauriņa bija acu ķirurgs un nodaļas vadītāja Gaiļezera slimnīcā. Esmu uzaudzis ar stāstu, ka gada un divu mēnešu vecumā gandrīz nomiru un mani izglāba drosmīgs ķirurgs. Piektdienas vakarā esmu atvests uz slimnīcu it kā ar plaušu karsoni kritiskā stāvoklī un atstāts novērot. Bet tēva drauga māte, Bērnu slimnīcas operāciju zāles virsmāsa, palūgusi, lai puiku paskatās ķirurgijas nodaļas vadītājs Ēriks Jēkabsons. Viņš paskatījies – akūts apendicīts – un uzreiz operējis. Ja tā nebūtu, es, iespējams, nomirtu, rītu nesagaidījis. Uzaugu ar šo stāstu un dziļu pateicību ķirurgam. Bet, tā kā infūzijas man veica caur kāju vēnām, uzaugu arī ar sekām pēc pārceistas dziļo vēnu trombozes – tāda bērniem nav raksturīga. Un man nebija ne mazāko šaubu, ka būšu ārsts.

– **Jūs beidzāt pediatrijas fakultāti.**

Ineta: – Mēs abi.

Uldis: – Esmu matemātisks pēc būtības un sacerējums nemācēju rakstīt. Dabūju pieci ķīmijā, pieci bioloģijā. Sacerējumā – trīs. *Ārstniekos* netiku, vismaz iekļuva *pediatros*, un tālākais jau bija atkarīgs no paša.

Ineta: – Attīstījās ģimenes medicīna, man tas nepatika, gribēju ārstēt vienīgi bērnus. Attālinājos no ārsta prakses, ilgu laiku nostrādāju valsts institūcijās, zāļu kompensācijas sistēmā. Kad piedzima dēls, bija pagrieziena brīdis, sāku pārvērtēt dzīvi. Arvien skaudrāk sapratu, ka vairs nevēlos šo darbu, kas pieprasa nemitīgus kompromisus: vienā pusē farmācijas industrija, otrā – pacienti, ārstu asociācijas, bet budžets ir tik, cik ir; un tad vēl mainās valdība...

Nebija tā,
ka Uldis man
uzreiz ļoti
iepatikās. Viņš
bija kašķīgs.
Bieži
nodomāju –
būtu labāk
paklusējis!

Taču aiziet bija grūts lēmums, jo profesionāli jau man gāja labi. Tomēr nedrīkst uz darbu iet dusmīgs. Pieņēmu savā mediķes dzīvē vislabāko lēmumu – iestājos dermatoloģijas rezidentūrā, šī nozare mani vienmēr ir interesējusi. Jā, četrdesmit gados sāku jaunu karjeru.

– **Ko teica Uldis?**

Uldis: – Pricējās. Esmu redzējis situācijas, kad laulātais draugs otru nevis ceļ, bet gremdē. Mums ir paveicies, visu laiku esam gājuši uz priekšu, viens otru papildinot.

– **Jūs strīdaties arī?**

Uldis: – Pirmajos kopdzīves gados bija periodi, kad viens ar otru varējām ilgi nerunāt. Ineta ir spītīga. Bija raksturīgi, ka viņai uz vairākām dienām *pazuda skaņa*. (*Pasmaida*.)

Bet arī man taču var *pazust skaņa*. Tad uz kādu laiku *skaņa pazuda* abiem. Reizēm līdz pat nedēļai ilgi. Kamēr Ineta saprata, ka šī metode nedarbojas.

Ineta: – Ar laiku secini, ka ir jāmaina pieeja. Klusēšana nekur nenoved, ir citi instrumenti, kā ietekmēt vai diskutēt. Tagad vienkārši mainu tēmu. Zinu, ka ir jautājumi, kuros mūsu viedokļi atšķiras tik ļoti, ka nav pat jēgas diskutēt.

Uldis: – Šobrīd viens otru tik labi jūtam, galu galā lielāko daļu mūža esam pavadījuši kopā un caur to arī mainījušies. Esam kļuvuši par labākiem cilvēkiem. Mums ir iespēja arī turpmāk realizēties un mainīties, kopā darīt lietas, kas patīk.

– **Jaunajā Mežaparka klīnikā jūs pirmo reizi abi strādājat vienā ēkā.**

Uldis: – Jā, nopietni te attīstām arī dermatoloģijas virzienu. Iepriekšējā ēka kļuva par mazu, uzbūvējām lielāku. Radījām kliniku ar modernāko aprīkojumu Baltijā un tādu, lai, te ienākot, gaišā un plašā vidē, pacients intuitīvi nomierinās. Jo izārstēt var tikai tad, ja cilvēks jūtas labi psiholoģiski. Laba arhitektūra taču ietekmē cilvēku.

– **Jūsu kabinets tik stiklots, ka pat negribot visu pārredzat.**

Uldis: – Jā, un no rīta atnāku pirmais, jau pirms astoņiem, lai mazliet parakstītu, sakārtotu papīru lietas. Tad redzu, kā nāk darbinieki, kā piebrauc pirmie pacienti...

Ineta: – Viņš kontrolē. (*Smaida*.)

Uldis: – Nē, nē.

– **Stāsts par Mauriņu pāra dzīves izjūtu ir arī stāsts par jūsu privātmāju Mežaparkā, tikai septiņu minūšu gājienā no Ķīsezera.**

Uldis: – Mājas iegāde un rekonstrukcija mūs abus ļoti ietekmēja un mainīja. Pirms ārstu Lūkinu namu uzgājām un nopirkām, pabijām daudzās citās ēkās, sabojātās ar neprasmīgu pārbūvi un kiču. Tādā vidē mēs dzīvot nevarām.

Ineta: – Mums vajag tīras līnijas.

Lai katrai lietai būtu funkcija un jēdzīgums.

Uldis: – Piezvanīju Zaigai Gailei, viņa piekrita sadarboties. Viņas pārbūves piedāvājums mums ļoti patika, tikai izteicām vēlmes un ļāvāmies. Tapa māja, kurā ļoti labi jūtamies.

Ineta: – Interesanti, ka mājas veidošana mūsos attīstīja hobijus. Piemēram, tagad esmu aizrāvusies ar Kuzņecova porcelānu, ar Ilguciema

stiklu... Ar šiem it kā sīkumiem cenšos radīt mīļumu, siltumu.

– **Redzēju, ka jums ir arī vesela kolekcija vecmeistaru gleznu – Kokle, Ubāns, Liberts, Skulme...**
Uldis: – Tā jau agrāk bija mana aizraušanās. Nu izvēlamies gleznas mājai. Vienmēr cenšos pirkt tikai to, kas tiešām patīk. Mums ir Leo Kokles *Alūksnes skats*, jo Kokle, tāpat kā mans vectēvs, cēlies no Alūksnes. Gribēju arī Leo Svempa gleznu, viņš dzīvojis kopā ar divām sievietēm – viena Rīgā, otra Mežaparkā. Viena bija sieva, otra – mūza... Nopirkām interesantus *ziedus*, gleznotus trīsdesmitajos gados, kad viņš vēl bija jauns. Mums ir vairāki ziedu gleznojumi – interesanti paskatīties un salīdzināt: Beļcovas ziedi, Tīdemaņa ziedi, Liberta angļu rozes...

– **Esat nonākuši dzīves punktā, kad ir pilnīga skaidrība, ko gribat turpmāk piedzīvot – gan emocionāli, gan materiāli...**

Uldis: – Joprojām esam kopā, mums ir trīs bērni, trīs mazbērni, ļoti skaista māja, kopīga klīnika, darbieta... Uz teātri, operu vai iepirkties ērti aizbraucam ar elektroauto. Labā laikā uz darbu dodos ar riteni... Braucam ceļojumos. Ko gan vēl? Bija periods, kad sadāvināju Inetai tik daudz rotaslietu, ka tās visas nemaz nevar nonēsāt.

Ineta: – Svarīgs ir piesātinājuma līmenis. Ja domās atgriežamies padomju laikos Magoņu ielā... Tiklīdz varēji ko vairāk atļauties, tev bija jāpiesātinās – jāpērķ tas, ko neesi varējis atļauties. Kad piesātinājies, tad to vairs nevajag. Gadiem ejot, sāc apzināties robežu, kad pietiek. Mums vajag funkcionālas drēbes aktīvai atpūtai, pastaigām ar suni un labas, atbilstošas drēbes, izejot sabiedrībā. Bet divdesmit somas un cik tur kurpjai nevajag. Labākais veids, kā priecāties un iztērēt naudu, ir ceļojot. **Uldis:** – Covid-19 laikā vispār varēja trenīgtērpā dzīvot.

– **Facebook redzēju Inetu ar milzīgu mugursomu plecos. Trekings?**
Ineta: – Tā mēs atjaunojamies. Nesen atgriezāmies no trekinga Slovēnijā, pērn bijām Austrijā... Vienmēr esam gājuši. Ļoti gribu iziet arī Svētā Jēkaba ceļu, sākt ar nelielu posmiņu. Domāju, ka fiziski esam tam gatavi, ikdienā daudz staigājam, jo mums ir zelta retrīvers. **Uldis:** – Ceļošana un kalnos staigāšana mums svarīga, arī lai

vairāk pabūtu kopā. Darbs ir tik intensīvs, nedēļas paiet tik ātri, ka... Man patīk dzīves salīdzinājums ar tualetes papīra rulli: jo rullis plānāks, jo velkot griežas ātrāk. Tā arī dzīvē: kamēr esam jauni, mums liekas, ka laiks stāv uz vietas. Bet piepildi dzīvi ar kādu saturu, un laiks sāk skriet... Šobrīd ar Inetu esam periodā, kad labprāt gribētu laiku sabremzēt, jo ir tik daudz darāmā, kas patīk. Esam pastāvīgā laika deficitā. **Ineta:** – Tikai ārpus valsts varam pa īstam atslēgties. Nekas cits pat netiek apsvērts. Ar gadiem mainās arī tas, kādas sajūtas no ceļojuma gaidām. Kādreiz tie bija kūrorti. Nu jau tā vairs atpūsties nespēju. Tagad vajag izzināt.

Uldis: – Un arvien aktuālākas kļūst kustības. Visas sešas dienas Slovēnijas Alpos katru dienu gājām divdesmit līdz divdesmit piecus kilometrus, kāds kilometrs vertikāli un daži simti metri lejup. Tikai jāzina, kurā brīdī labāk nekāpt, jo vētras ir pēkšņas.

– **Vai piedzīvojāt?**

Uldis: – Slēpojot. Reiz ar meitu un mazo dēlu aizslēpojām tur, kur *kalnietis* ieteica labāk nedoties, bet man šķita, ka tomēr būs lieliski. Bija. Līdz pēkšņi uznāca megavētra. Puteņo, pacēlāji nestrādā. Mēs, slēpes nesdami, zābakos kāpjam kalnā augstāk, lai pēc tam atkal dotos lejā. Redzamības nekādas, pretvējš gāž no kājām...

– **Prātu gan labi iztīra, vai ne?**

Ineta: – Tas arī kalnos ir labākais: nav nekā cita, vien daba, pārāka par tevi.

– **Par jūtām jūs mēdzat runāt? Par mīlestību? Parasti jautāju pāriem, vai viņi joprojām saka viens otram, ka mīl. Kādreiz atbild: «Šos skaļos vārdus nesaku nekad!» Ir tādi cilvēki.**

Ineta: – Tas nāk no ģimenes.

Padomju gados, kad mēs uzaugām, nebija pieņemts paust emocijas. Man šajā ziņā ir diezgan grūti, joprojām jāmācās izrādīt mīļumu. Partnerim, bērniem... Es tevi mīlu ļoti – šos vārdus pateikt nav viegli. Kādreiz prātoju, vai saviem bērniem arī neesmu tos teikusi par maz. Jo savā dzīvē neesmu tos dzirdējusi bieži. **Uldis:** – Mums ģimenē tā nav pieņemts.

– **Ir dažādas mīlestības valodas. Viriešiem tā ir rīcība.**

Uldis: – Tieši tā. Rīcība ir būtiskāka...

Mēs šeit nerunātu, ja toreiz, kad biju ļoti jauns, man nebūtu bijusi tik spēcīga pienākuma izjūta – esmu uzņēmiēs atbildību par trim cilvēkiem. Manuprāt, vislielākā mīlestība, ko varu izrādīt, – tas, ka darīju visu, lai tobrīd ar godīgu darbu spētu nodrošināt ģimeni un attīstīties, nenovirzoties no lielā mērķa – realizēties medicīnā. Mana atbildība pret šiem trim cilvēkiem bija galvenais virzošais spēks. Protams, bijuši kārdinājumi. Tajā brīdī galvenais bija rūpīgs darbs un atteikšanās. Šis ceļš ir daudz lielāks un nozīmīgāks mīlestības apliecinājums nekā tādas maldugunis un tiekšanās...

Ineta: – Mīlestība ir ziedošanās. Tas, ka ļāvu, palīdzēju Uldim attīstīties, ir tā mana mīlestība. Tā ir viņa mīles-tība, ko viņš izrādīja ar rūpēm un attieksmi pret mani, kad mācījos es.

– **Uldis izstaro pedantismu... Vai viņš spēj būt arī romantiski aizrautīgs un plūstošs, izjukušu frizūru, ziediem rokās...**

Ineta: – Viņš ļoti mīl kārtot, mēs abi mīlam kārtību.

Uldis: – Bet romantiski aizrautīgs... neesmu. Ziedus gan pārku, vienalga, kāds ir gadalaiks. Tagad arī – Ineta bija devusies uz kongresu Vācijā, mēs ar Artūru palikām vieni paši. Tad sestdien, kad braucu uz tirgu, nopirku arī ziedus. Sagaidot sievu mājās, ieliku vāzē. Bet Ineta atbrauc, un pirmais darbs – automātiski ziedus izmet, jo domā, ka tie ir tie paši vecie, ko ielikusi pirms nedēļas.

Ineta: – Ai... Ja?

Uldis: – Un tirgū man teica, ka krizantēmas vāzē stāvot pat mēnesi.👉